

**НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК УКРАЇНИ
ДЕРЖАВНА УСТАНОВА «ІНСТИТУТ ГЕОХІМІЇ НАВКОЛИШНЬОГО
СЕРЕДОВИЩА НАН УКРАЇНИ»**

СХВАЛЕНО
Вченою радою
ДУ «ІГНС НАН України»
Протокол № 8
від «13» травня 2023 р.

ЗАТВЕРДЖЕНО
Директор ДУ «ІГНС НАН України»
чл. кор. НАН України, д.т.н., проф.
Ю.Л. Забулонов
12 2023 р.

**ПОЛОЖЕННЯ
ПРО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РІВНИХ ПРАВ ТА МОЖЛИВОСТЕЙ ЖІНОК І
ЧОЛОВІКІВ В ДЕРЖАВНІЙ УСТАНОВІ «ІНСТИТУТ ГЕОХІМІЇ
НАВКОЛИШНЬОГО СЕРЕДОВИЩА НАН УКРАЇНИ»**

2023 р.

Державна установа «Інститут геохімії навколишнього середовища НАН України» дотримується ЗАКОНУ УКРАЇНИ №2866-IV (далі Закон) Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків.

Метою цього Положення є досягнення паритетного становища жінок і чоловіків шляхом правового забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, ліквідації дискримінації за ознакою статі та застосування спеціальних тимчасових заходів, спрямованих на усунення дисбалансу між можливостями жінок і чоловіків реалізовувати рівні права, надані їм Конституцією і законами України.

Розділ I. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1. Визначення термінів:

рівні права жінок і чоловіків – відсутність обмежень чи привілеїв за ознакою статі;

рівні можливості жінок і чоловіків – рівні умови для реалізації рівних прав жінок і чоловіків;

дискримінація за ознакою статі – дії чи бездіяльність, що виражають будь-яке розрізнення, виняток або привілеї за ознакою статі, якщо вони спрямовані на обмеження або унеможливають визнання, користування чи здійснення на рівних підставах прав і свобод людини для жінок і чоловіків;

позитивні дії – спеціальні тимчасові заходи, спрямовані на усунення дисбалансу між можливостями жінок і чоловіків реалізовувати рівні права, надані їм Конституцією і законами України;

сексуальні домагання – дії сексуального характеру, виражені словесно (погрози, залякування, непристойні зауваження) або фізично (доторкання, поплескування), що принижують чи ображають осіб, які перебувають у відносинах трудового, службового, матеріального чи іншого підпорядкування;

гендерна рівність – рівний правовий статус жінок і чоловіків та рівні можливості для його реалізації, що дозволяє особам обох статей брати рівну участь у всіх сферах життєдіяльності суспільства;

гендерно-правова експертиза – аналіз чинного законодавства, проектів нормативно-правових актів, результатом якого є надання висновку щодо їх відповідності принципу забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків.

2. Законодавство з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків

Законодавство з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків складається з Конституції України, Закону України №2866-IV та інших нормативно-правових актів: Конвенція про боротьбу з торгівлею людьми і з експлуатацією проституції третіми особами https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_162#Text

Конвенція Організації Об'єднаних Націй про ліквідацію всіх форм дискримінації щодо жінок https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_207#Text

Пекінська декларація Прийнята на четвертій Всесвітній конференції зі становища жінок 15 вересня 1995 року https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/995_507#Text

Стратегія гендерної рівності Ради Європи на 2018-2023 Роки <https://rm.coe.int/prems-041318-gbr-gender-equality-strategy-2023-ukr-new2/16808b35a4>

Конвенція Ради Європи про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами та пояснювальна доповідь Стамбул (Туреччина) 11.V.2011 <https://rm.coe.int/1680093d9e>

Закон України Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2866-15#Text>

Закон України Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5207-17#Text>

Кабінет міністрів України постанова від 11 квітня 2018 р. № 273 Київ Про затвердження Державної соціальної програми забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків на період до 2021 рок у <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/273-2018-%D0%BF#Text>

Кабінет міністрів України розпорядження від 16 грудня 2020 р. № 1578-р Київ Про затвердження плану заходів з реалізації зобов'язань Уряду України, взятих в рамках міжнародної ініціативи “Партнерство Біарріц” з утвердження гендерної рівності <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1578-2020-%D1%80#Text>

Кабінет міністрів України розпорядження від 28 жовтня 2020 р. № 1544-р Київ Про затвердження Національного плану дій з виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 “Жінки, мир, безпека” на період до 2025 року <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1544-2020-%D1%80#Text>, та ін.

3. Основні напрями політики Інституту щодо забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків:

- утвердження гендерної рівності; недопущення дискримінації за ознакою статі;
- забезпечення рівної участі жінок і чоловіків у прийнятті суспільне важливих рішень;
- забезпечення рівних можливостей жінкам і чоловікам щодо поєднання професійних та сімейних обов'язків;
- пропаганду культури гендерної рівності, поширення просвітницької діяльності у цій сфері;
- захист від інформації, спрямованої на дискримінацію за ознакою статі.
- розроблення проєктів нормативно-правових актів, для врегулювання конфліктів які стосуються дискримінації.

4. Заборона дискримінації за ознакою статі

Дискримінація за ознакою статі забороняється. Не вважаються дискримінацією за ознакою статі:

- спеціальний захист жінок під час вагітності, пологів та грудного вигодовування дитини;
- обов'язкова строкова військова служба для чоловіків, передбачена законом;
- різниця в пенсійному віці для жінок і чоловіків, передбачена законом;
- особливі вимоги щодо охорони праці жінок і чоловіків, пов'язані з охороною їх репродуктивного здоров'я;
- позитивні дії.

5. Забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків у сфері державної служби.

Призначення на державну службу здійснюється з дотриманням представництва кандидатур кожної статі.

Дискримінація за ознакою статі при прийнятті на державну службу і під час її проходження забороняється.

Директор Інституту, як представник влади зобов'язаний забезпечити рівний доступ громадян до державної служби відповідно до кваліфікації і професійної підготовки незалежно від статі претендента.

Формування кадрового резерву для заміщення посад державних службовців, просування їх по службі здійснюється із забезпеченням рівних прав та можливостей для жінок і чоловіків.

Дозволяється застосування позитивних дій з метою досягнення збалансованого представництва жінок і чоловіків на державній службі з урахуванням категорій посад службовців.

Жінкам і чоловікам забезпечуються рівні права та можливості у працевлаштуванні, просуванні по роботі, підвищенні кваліфікації та перепідготовці.

Роботодавець зобов'язаний:

створювати умови праці, які дозволяють б жінкам і чоловікам здійснювати трудову діяльність на рівній основі;

забезпечувати жінкам і чоловікам можливість суміщати трудову діяльність із сімейними обов'язками;

здійснювати рівну оплату праці жінок і чоловіків при однаковій кваліфікації та однакових умовах праці;

вживати заходів щодо створення безпечних для життя і здоров'я умов праці;

вживати заходів щодо унеможливлення випадків сексуальних домагань.

Роботодавцям забороняється в оголошеннях (рекламі) про вакансії пропонувати роботу лише жінкам або лише чоловікам, за винятком специфічної роботи, яка може виконуватися виключно особами певної статі, висувати різні вимоги, даючи перевагу одній із статей, вимагати від осіб, які влаштовуються на роботу, відомості про їхнє особисте життя, плани щодо народження дітей.

Роботодавці можуть здійснювати позитивні дії, спрямовані на досягнення збалансованого співвідношення жінок і чоловіків у різних сферах трудової діяльності, а також серед різних категорій працівників.

6. Оскарження дискримінації за ознакою статі та сексуальних домагань

Особа, яка вважає, що стосовно неї було застосовано дискримінацію за ознакою статі чи вона стала об'єктом сексуальних домагань, має право звернутися зі скаргою до відповідальної особи.

Особа має право на відшкодування матеріальних збитків та моральної шкоди, завданих їй унаслідок дискримінації за ознакою статі чи сексуальних домагань. Моральна шкода відшкодовується незалежно від матеріальних збитків, які підлягають відшкодуванню, та не пов'язана з їх розміром.

7. Відповідальність за порушення законодавства про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків

Особи, винні в порушенні вимог законодавства про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, несуть цивільну, адміністративну та кримінальну відповідальність згідно із законом.